

Seat No	
------------	--

B.A.-I Semester-I Examination
Psychology (Open Elective) Paper-I
Scientific Method-I: Introduction to Scientific Method: OESNM01101
Subject Code: 231003

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Instructions:

- 1. All Questions are Compulsory.**
- 2. All Questions carry equal marks.**
- 3. Figures to the right indicate full marks**

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Which of the following is a branch of logic?
1. Reliability 2. Deduction 3. Research 4. Mathematic
- 2 Which of the following is a postulate principle of science?
1. Logic 2. Guess 3. Causality 4. Prejudice
- 3 How many Major types of pro causa non causa?
1. Eight 2. Three 3. Six 4. Seven
- 4 Which of the following logic is aware of facts?
1. Induction 2. Prejudice 3. Isolation 4. Classification
- 5 The ----- method is used as an effective tool for studying social phenomena.
1. Guess 2. Logic 3. Conjecture 4. Observation
- 6 Which is the last stage of scientific Investigation?
1. Verification 2. Hypothesis 3. Explanation 4. Generalization
- 7 Who described the features of the scientific method?
1. Pauline Young 2. Wolf 3. Morris Cohen 4. Carl Pearson
- 8 means establishing a general principle or rule about a phenomenon.
1. Generalization 2. Selective Process 3. Scientific methods 4. Mental Process
- 9 Which of the following is type of questionnaire?
1. Unscientific Questionnaire 2. Structured Questionnaire 3. Simple Questionnaire 4. None of this
- 10 Which of the following is benefit/ advantage questionnaire?
1. Incredible 2. Statistical analysis 3. Subjectivity 4. Prejudice Formation
- 11 Which of the following is merit or Benefit of interview?
1. Unscientific 2. Reliability 3. Expensive 4. Unrealistic
- 12 Which of the following is benefit/ advantage questionnaire?
1. Subjectivity 2. Incredible 3. Expensive 4. Saving of Time

- 13 Which of the following is a characteristic of science?
1. Attitude 2. Prejudice 3. Empirical verification 4. All Correct
- 14 Systematic structure of knowledge is-----
1. Rule 2. Information 3. Thought 4. Science
- 15 The systematic study of events in particular fields as called -----
1. Knowledge 2. Science 3. Information 4. Subject

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Positive and Normative Sciences
- 2 Homogeneous and Heterogeneous intermixture
- 3 Fallacies in scientific observation: Non-Observation
- 4 Structure of questionnaire

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the generalization and systematization as a characteristics of science
- 2 Explain the mutuality of cause and effect.
- 3 Describe the merits of observation
- 4 Explain the types of questionnaire.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the principle of uniformity of nature.
 - 2 Explain the objectivity principle of science.
-

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 पुढीलपैकी कोणती तर्कशास्त्राची शाखा आहे.
1. विश्वसनीयता 2. निगमन 3. संशोधन 4. गणित
- 2 खालीलपैकी कोणते विज्ञानाचे एक गृहीत तत्व आहे?
1. तर्क 2. अंदाज 3. कारण-कार्य 4. पूर्वग्रह
- 3 असतकारण दोषाचे मुख्य किती प्रकार पडतात?
1. आठ 2. तीन 3. सहा 4. सात
- 4 पुढीलपैकी कोणते तर्कशास्त्र वस्तुस्थिती विषयी दक्ष असते?
1. विगमन 2. पूर्वग्रह 3. वियोजन 4. वर्गीकरण
- 5 सामाजिक घटनांचा अभ्यास करण्याचे एक प्रभावी साधन म्हणून-----पद्धतीचा उपयोग केला जातो.
1. अंदाज 2. तर्क 3. अनुमान 4. निरीक्षण
- 6 वैज्ञानिक संशोधनाची शेवटची पायरी कोणती आहे?
1. पडताळा 2. सिद्धान्तकल्पना 3. स्पष्टीकरण 4. सामान्यीकरण
- 7 वैज्ञानिक पद्धतीची वैशिष्ट्ये कोणी सांगितली आहेत?
1. पॉलीन यंग 2. वुल्फ 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअर्सन
- 8 -----म्हणजे घटनेविषयी सर्वसमावेशक सामान्य तत्व अथवा नियम प्रस्थापित करणे होय.
1. सामान्यीकरण 2. निवडपूर्ण प्रक्रिया 3. शास्त्रीय पद्धती 4. मानसिक प्रक्रिया
- 9 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्नावलीचा आहे ?
1. अशास्त्रीय प्रश्नावली 2. संरचित प्रश्नावली 3. साधी प्रश्नावली 4. यापैकी नाही
- 10 खालीलपैकी कोणता फायदा /गुण प्रश्नावलीचा आहे.
1. अविश्वसनीयता 2. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण 3. व्यक्तिनिष्ठता 4. पूर्वग्रह निर्मिती
- 11 खालीलपैकी कोणता मुलाखतीचा गुण आहे.
1. अशास्त्रीयता 2. विश्वसनीयता 3. खर्चीकता 4. अवास्तविक
- 12 खालीलपैकी कोणता फायदा /गुण प्रश्नावलीचा आहे.
1. व्यक्तिनिष्ठता 2. अविश्वसनीयता 3. खर्चीकता 4. वेळेची बचत
- 13 खालीलपैकी कोणते विज्ञानाचे वैशिष्ट्ये आहे.
1. अभिवृत्ती 2. पूर्वग्रह 3. अनुभवानुसरण 4. सर्व बरोबर
- 14 सुव्यवस्थित ज्ञानरचना म्हणजे -----होय
1. नियम 2. माहिती 3. विचार 4. विज्ञान
- 15 विशिष्ट क्षेत्रातील घटनांचा पद्धतशीरपणे केलेला अभ्यास म्हणजे -----होय.
1. ज्ञान 2. विज्ञान 3. माहिती 4. विषय

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 वस्तुनिष्ठ शास्त्रे आणि आदर्शवादी शास्त्रे
- 2 सजातीय आणि विजातीय कार्यसंमिश्रण
- 3 शास्त्रीय निरीक्षणतील प्रमाद किंवा दोष: अनिरीक्षण
- 4 प्रश्नावलीची रचना

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 विज्ञानाची वैशिष्टे म्हणून सामान्यीकरण आणि व्यवस्थीकरण किंवा पद्धतशीरीकरण स्पष्ट करा.
- 2 कारणकार्याची सलगता स्पष्ट करा.
- 3 शास्त्रीय निरीक्षणाचे गुण/फायदे वर्णन करा.
- 4 प्रश्नावलीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 निसर्ग नियमबद्धतेचे तत्व स्पष्ट करा.
- 2 विज्ञानाचे वस्तुनिष्ठतेचे तत्व स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination
Psychology (Open Elective) Paper-I
Scientific Method-I: Introduction to Scientific Method: OESNM01101
Subject Code: 231003

Time: Two Hours

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 पुढीलपैकी कोणती तर्कशास्त्राची शाखा आहे.

1. विश्वसनीयता 2. निगमन 3. संशोधन 4. गणित

Option 2

2 खालीलपैकी कोणते विज्ञानाचे एक गृहीत तत्व आहे?

1. तर्क 2. अंदाज 3. कारण-कार्य 4. पूर्वग्रह

Option 3

3 असतकारण दोषाचे मुख्य किती प्रकार पडतात?

1. आठ 2. तीन 3. सहा 4. सात

Option 2

4 पुढीलपैकी कोणते तर्कशास्त्र वस्तुस्थिती विषयी दक्ष असते?

1. विगमन 2. पूर्वग्रह 3. वियोजन 4. वर्गीकरण

Option 1

5 सामाजिक घटनांचा अभ्यास करण्याचे एक प्रभावी साधन म्हणून-----पद्धतीचा उपयोग केला जातो.

1. अंदाज 2. तर्क 3. अनुमान 4. निरीक्षण

Option 4

6 वैज्ञानिक संशोधनाची शेवटची पायरी कोणती आहे?

1. पडताळा 2. सिद्धान्तकल्पना 3. स्पष्टीकरण 4. सामान्यीकरण

Option 3

7 वैज्ञानिक पद्धतीची वैशिष्ट्ये कोणी सांगितली आहेत?

1. पॉलीन यंग 2. वुल्फ 3. मॉरिस कोहन 4. कार्ल पिअर्सन

Option 4

8 -----म्हणजे घटनेविषयी सर्वसमावेशक सामान्य तत्व अथवा नियम प्रस्थापित करणे होय.

1. सामान्यीकरण 2. निवडपूर्ण प्रक्रिया 3. शास्त्रीय पद्धती 4. मानसिक प्रक्रिया

Option 1

9 खालीलपैकी कोणता प्रकार प्रश्रवलीचा आहे ?

1. अशास्त्रीय प्रश्रवली 2. संरचित प्रश्रवली 3. साधी प्रश्रवली 4. यापैकी नाही

Option 2

10 खालीलपैकी कोणता फायदा /गुण प्रश्रवलीचा आहे.

1. अविश्वसनीयता 2. संख्याशास्त्रीय विश्लेषण 3. व्यक्तिनिष्ठता 4. पूर्वग्रह निर्मिती

Option 2

11 खालीलपैकी कोणता मुलाखतीचा गुण आहे.

1. अशास्त्रीयता 2. विश्वसनीयता 3. खर्चीकता 4. अवास्तविक

Option 2

12 खालीलपैकी कोणता फायदा /गुण प्रश्नावलीचा आहे.

1. व्यक्तिनिष्ठता 2. अविश्वसनीयता 3. खर्चीकता 4. वेळेची बचत

Option 4

13 खालीलपैकी कोणते विज्ञानाचे वैशिष्ट्ये आहे.

1. अभिवृत्ती 2. पूर्वग्रह 3. अनुभवानुसरण 4. सर्व बरोबर

Option 3

14 सुव्यवस्थित ज्ञानरचना म्हणजे -----होय

1. नियम 2. माहिती 3. विचार 4. विज्ञान

Option 4

15 विशिष्ट क्षेत्रातील घटनांचा पद्धतशीरपणे केलेला अभ्यास म्हणजे -----होय.

1. ज्ञान 2. विज्ञान 3. माहिती 4. विषय

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 वस्तुनिष्ठ शास्त्रे आणि आदर्शवादी शास्त्रे

Ans:

2 सजातीय आणि विजातीय कार्यसंमिश्रण

Ans:

3 शास्त्रीय निरीक्षणतील प्रमाद किंवा दोष: अनिरीक्षण

Ans:

4 प्रश्नावलीची रचना

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 विज्ञानाची वैशिष्ट्ये म्हणून सामान्यीकरण आणि व्यवस्थीकरण किंवा पद्धतशीरीकरण स्पष्ट करा.

Ans:

2 कारणकार्याची सलगता स्पष्ट करा.

Ans:

3 शास्त्रीय निरीक्षणाचे गुण/फायदे वर्णन करा.

Ans:

4 प्रश्नावलीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 निसर्ग नियमबद्धतेचे तत्व स्पष्ट करा.

Ans:

2 विज्ञानाचे वस्तुनिष्ठतेचे तत्व स्पष्ट करा.

Ans:
